

MÁRIA URBANČOKOVÁ

(1922 Pitvaroš – 1997 Sládkovičovo)

Poviedky Márie Urbančokovej, rodenej Kožuchovej, zobrazujú svet prísnej morálky, ale i duchovnej čistoty dedinských ľudí. Prostredníctvom svojich príbehov pútavo a plasticky vykreslila život na Pitvaroši v 40. rokoch minulého storočia. Príbehy skrývajú v sebe neľahké osudy a zvyky Pitvarošanov, ich starosti ale i radosti. Píše o láske, o vzťahoch, ale i o sedliakoch, ich živote a zvykoch. Prejavila výborný pozorovací talent a dokázala to preniesť i na papier. Jej príbehy sú poučné a každá poviedka má na konci pointu. Skrývajú v sebe odkaz. Autorka je výbornou rozprávačkou. Čitateľ sa čítaním jej poviedok priam ponára do deja a prežíva život na Pitvaroši, precítiuje ich trápenie i radosť.

Ako píše sama Mária Urbančoková: „Tieto poviedke sa napísanie tou istou rečou, akou sme aj my rozprávali na Dolniakoch“.

Dovoľte mi predstaviť Vám v stručnosti pripravovanú publikáciu plnú pitvarošských príbehov. Dej príbehov je situovaný do dolnozemskej obce Pitvaroš – dediny bohatej nie peniazmi, ale svojimi tradíciami a zvykmi. Dejinné súvislosti zasiahli i do života Pitvaroša a Pitvarošanov a v roku 1947 sa dve tretiny jej obyvateľov rozhodlo presídlieť v rámci výmeny obyvateľstva medzi vtedajším Československom a Maďarskom do vlasti svojich predkov. Presídlenie zmenilo Pitvaroš, roztrhalo rodiny, rozbilo miestny genius loci, ale poskytlo i nové možnosti a príležitosti. Bolo to ako rozhrabanie dobre založeného ohňa.

Jedným z presídlencov bola aj pitvarošská rodáčka Mária Urbančoková, ktorá sa pred 70. rokmi presídlila so svojou rodinou do Sládkovičova. Milovaný Pitvaroš si odniesla a uchovala vo svojom srdci a vo svojich spomienkach po celý život. Atmosféru, zvyky a duch starého Pitvaroša sa rozhodla zachytiť vo svojich poviedkach, ktoré napísala v 80. a 90. rokoch minulého storočia. Vydanie jej príbehov by tak bolo dôstojným pripomenutím si 70. výročia presídlenia.

Michal Kožuch

PRÍBEHY Z PITVAROŠA

poviedky pitvarošanky

MÁRIE URBANČOKOVEJ

Obsah

Pitvarošské poviedky

Svadba na Pitvaroši
Dážď
Pán starejší sa ženía
Jarmok
Kliatba
Matúš
Nezabiješ
Boli si súdení
Učen-mučén

Pitvarošské scény

Krštenia
Páračky
Susedke

Príbehy písané životom

O autorke (životopis a obrazová príloha)

Rozsah: 250-300 strán doplnených množstvom starých fotografií.

Predpoklad vydania: jeseň-zima 2017

„Dedina Pitvaroš bola založená v roku 1816. Obyvatelia prisťahovaní z Nadlaku, Liptova a Gemera roku 1816 1. marca začali obrábeť zem čo im štát dav do árendy, celkom 175 čeladí. Celá tá pusta sa menovala pitvarošská a s povolením stavať si príbytky sa volala aj dedina Pitvaroš.“

Mária Urbančoková

Publikácia vychádza pri príležitosti 70. výročia presídlenia Pitvarošanov do krajiny svojich predkov.

Autorka poviedok:

Mária Urbančoková, rodená
Kožuchová

Podľa rukopisov prepísal a zostavil:
Michal Kožuch

Rukopis poskytl:

Michal Urbančok, Ján Urbančok

Odborná konzultácia:

Juraj Majo

Informácie: <http://www.pitvaros.sk>

O Pitvaroši vyšlo:
**Pitvaroš na starých
fotografiách**

